

CATALUNYA SOCIAL

Any VII. Núm 326

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

20 d'agost de 1927

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA

APARTAT 1036
TELÈF. 1171 A

A propòsit de la repressió del joc

Un record oportú

Cal reconèixer als governants actuals un mèrit positiu i ben manifest: el de la repressió del joc. Cal dir amb la sinceritat que ens caracteritza i amb l'esperit de veritat que ens anima sempre, que la repressió del joc portada a cap aquests darrers anys fa molt temps que no l'havíem gaudida a Espanya. Cal reconèixer, certament, que en aquest punt el Directori militar i el govern que el succeí han obrat amb energia i amb seny prohibint tota mena de joc de lucre i d'atzar, i que han mantingut la prohibició amb voluntat i constància.

Fins i tot poblacions que deuen gran part de la seva prosperitat estiuenca a aquesta diversió maleïda del joc, com San Sebastián, han fet de l'assumpte un problema d'opinió pública; i, amb tot, els governants s'han mantingut inflexibles i rigorosos en la prohibició. Ni en els tuguris, ni en les tavernes, ni en els Casinos de luxe i de disbauxa el joc ha reaparegut a la llum del dia. Cal felicitar-se'n i felicitar-ne als governants.

I ara, a propòsit de les nostres campanyes en contra d'aquest fastigiós i anti-social vici, recordem complaguts amb quina energia ens oposàrem a tot el que semblés joc i derivés del joc, sobretot que les institucions catòliques de beneficència cobressin diners d'aquells fons del "Comitè Benèfic i Social" que, per a vergonya nostra, un dia funcionà a Barcelona.

Llavors ens deien les institucions interessades: —És que aquests fons ens ajuden a viure; és que sense ells la nostra vida serà molt difícil; és que Nosaltres, però, responguérem sempre en un to tan inflexible que ens arribà a guanyar antipaties en certs medis molt catòlics.

I ara, diem a aquelles institucions benèfiques ofeses: —Sense els diners del joc, podeu viure ara? Heu mort perquè aquells diners no vinguessin a alleugerir la vostra situació econòmica difícil? No, certament. Ben certament sabem que aquell plany vostre no era pas una excusa per a percebre aquells diners del vici; que us planyíeu amb sinceritat; però, veieu ara com viviu sense aquelles es-

corrialles de tota degeneració social? Veieu ara com el Senyor que vesteix els lliris de les valls no us ha abandonat, i sense els oprobiosos cèntims d'aquella obra infamant, seguïu tenint vida i potser una vida més exuberant que aleshores?

Oh, quina lliçó hem de derivar els catòlics d'aquest fet real i incontrovertible! La lliçó de saber-nos allunyar sempre de tot allò que aparegui tacat i maculat, perquè així ens ho imposa nostre deure, encara que, de moment, ens pugui semblar que la nostra vida, que els nostres interessos, que la nostra existència en patiran. El deure de saber cercar amb escrupolositat i puresa d'esperit el Regne de Déu i la seva justícia, recordant que tota la resta ho rebrem per escriure.

Quantes institucions benèfiques han caigut per no haver cobrat aquells fons del Comitè benèfic i social? No tenim notícia de cap. En canvi, els directors d'aquests establiments que ens diguin clarament i sincerament si ara, més que llavors, tenen la satisfacció de poder dir que les seves obres viuen exclusivament de mitjans econòmics la procedència dels quals no ha de discutir ningú quant a llur moralitat.

Seguint el Govern per aquest camí pot tenir la seguretat que rebrà l'aplaudiment dels homes honorats d'arreu. No hi fa res que certs interessos restin lesionats. La moralitat així ho exigeix, i prou. No hi fa res que certs palaus que bastiren les societats anomenades de recreo restin inacabats. També els seus directors, com aquells de les cases benèfiques, un dia o altre podran aixecar el cap en l'aire i manifestar ben alt que els palaus han arribat a la seva fi sense els diners del joc, que taquen, que embruten les mans que els reben.

A l'editorial del número últim passà una errada que convé esmenar. Allà on parla de la consagració d'una certa espasa al Fòrum Romà damunt de l'Arc del Cèsar, ha de dir l'Ara de Cèsar.

Roma, ciutat cosmopolita, eterna i aglutinant. Per què?

Acabàvem de llegir un bell article en què, amb mots vibrants d'admiració, es cantava la grandesa de Roma (*La Veu de Catalunya*, 3 d'agost 1927) i ens preguntàvem: —Estàs conforme en ço que diu l'articulista?— Heus aquí la resposta que, després de madura reflexió, ens donàrem.

De bell antuvi ens semblà arbitrària l'afirmació que es desprèn d'una frase: "que eren *rovellades* les fórmules teològiques"; no ens volem ficar en les feudals, de les quals, segons el dit article, *el pensament de l'Europa revolucionària s'alliberà recordant els exemples de Roma*. No crec que hagi d'ésser arreconada com a ferro vell la definició de la llei del príncep dels teòlegs, Sant Tomàs d'Aquino, ni els tractats de Dret d'un Suárez, per no citar altres teòlegs de nostra esplendorosa escola espanyola; i si Roma, com diu l'articulista, *assenta els fonaments del jus gentium*, foren fórmules teològiques les del P. Victoria, el centenari del qual fa poc que fou celebrat, les que en feren una ciència. En la resta, tot i estant-hi conformes en quant no ens sembla dir res que no sigui veritat, dissenyim per trobar que coïxeja en no dir *tota* la veritat. Ens explicarem en poques paraules, encara que perdin en bellesa; reduïrem el dit article en obsequi a la claredat. Són el títol amb què encapçalem aquestes ratlles: Roma, ciutat *cosmopolita, eterna i aglutinant*.

Roma, ciutat cosmopolita *per haver convertit, segons el vers conegut de Rutili Numacià, un Món (orbis) en una Ciutat (urbs)*. Roma, ciutat eterna *perquè tot home civil se'n sent una mica fill*. Roma, ciutat aglutinant *perquè elegida, segons dita de Plini, per aplegar imperis dispersos i domar als homes la HUMANITAT, i ésser pàtria comuna de totes les gents, avui tots els pobles pronuncien encara el seu nom august amb reverència, i perquè uní amb vincles paternals els pobles que avui s'anomenen, per honorar-se, llatins*. Hem subratllat els mots més colpidors.

Tot això fou Roma. Hi estem conformes, però afegim: Tot això és encara Roma, la Roma cristiana, la dels Papes; i encara més, perquè la pagana, en tot ço que tenia de bo — ja reconeix l'articulista que tenia taques inesborrables, — no era més que *umbra et figura*, per dir-ho amb paraules de l'Apòstol en parlar de l'Antic Testament, de la realitat que havia d'esdevenir esplendorosa en la Roma que, amb un mot plaent al Dr. Torras i Bages, manllevat al cardenal Frangelin, anomenarem *sobrenaturalitzada*; "Ecclesia est mundus supernaturaliter transformatus", diu l'esmentat autor, citat pel que va a ésser qui, amb més autoritat que la d'una ploma inconeguda, esmeni la plana a un autor de solvència com és el Director de la "Fundació Bernat Metge".

"Roma no és la obra dels homes, sinó de Déu. Els emperadors i els màrtirs, les deesses gentils i les verges cristianes, els tribuns i els apòstols, el Coliseu i el Vaticà, els magnífics arcs imperials

i les tenebroses catacumbes, les vives basíliques i els cadàvers de termes i palaus, les lleis romanes i els canons apostòlics, les ombres vivents d'August, de Marc Aureli i de Trajanus, la llum immortal de Brabante, Miquel Àngel i Rafael, l'eco sempre viu de la paraula dels Pares de l'Església, l'afluència de gent de totes les parts del món, els col·legis estrangers de totes les nacions civilitzades i fins de nacions que estan sols en el crepuscle de la civilització, tot això purificat el que deu purificar-se; els sediments de diverses civilitzacions com ingredients d'un conjunt d'humanes excel·lències, combinat pel summe i immortal Arquitecte de la Creació, constitueix la capital del regne de Déu en la terra, seu que resplendeix de glòria als ulls dels creients i dels incrèduls, que irradia per tot el món la magnífica llum cristiana i deixa en ignominiosa ombra a l'únic element irreductible, el reietó constitucional d'Itàlia, en aquell gresol on s'han fos i fet lligar tots els mèrits humans, cristians i gentílics, sota la summa direcció del poder apostòlic, i a l'influx del foc de l'Esperit Sant, per a profit de la universal Humanitat.

Aquesta és la Roma en la qual Jesucrist és romà, segons canta el summe poeta de la Teologia cristiana (Dant), aquest el lloc escollit i preparat per la Providència per a fer-ne el centre del món i la capital del regne de Déu en la terra" (*Obres completes*, vol. I, pgs. 296 i 297).

No et sembla, lector, que és més acabat aquest cant a Roma que aquell de què primerament hem fet esment, i que no deixa d'ésser cadenciós i vibrant d'admiració? No veus amb quanta més propietat la Roma així contemplada pot dir-se ciutat *cosmopolita* (així l'anomena dues ratlles més avall el nostre Patriarca espiritual), de la qual, com diu també, *són ciutadans els cristians de tots els pobles*?

No veus com vertaderament és ciutat eterna, i més verament la capital del regne de Déu en la terra, la qual per tant ha de durar tant com aquest regne, havent-se convertit, per obra de Déu, el món, no sols en *urbs*, sinó en *civitas*, ja que, encara que desaparegués la terra que sosté les cases d'aquella *urbs*, no desapareixeria el títol de ciutadans romans mentre quedin cristians sobre la terra?

I l'element aglutinant de tots els homes, de tots els pobles, de totes les races, de totes les civilitzacions, no l'has entrellucat, amic, en cada una de les frases de la brillant descripció transcrita?

Aquest *glutinum*, més fort que el Dret, que el regne de la llei, que l'heroïtzació de la llei, el trobaràs en el "Pontificat, el qual per disposició amorosa de la Providència, per decret positiu de Crist fou constituït el vincle de la Humanitat. A ell es pot aplicar la imatge bíblica de l'olivera voltada dels seus rebrots. Al voltant de la mística olivera del Pontificat romà, plantada en mig del món, al centre d'Itàlia, hi veiem regnes, imperis, repúbli-

ques i federacions de pobles lliures: tota classe d'homes, polítics, comerciants, industrials, literats, artistes, rics i pobres. És el *glutinium* més excel·lent que han conegut els sigles.

Han variat, varien i variaran les formes polítiques, la composició social, les relacions de classes, les mateixes formes de la propietat, els costums públics, els gustos dels homes; vindran, com ja hi ha hagut en el passat, nuclis distints de civilització; però tot el que vulgui reeixir, assegurar sa permanència, adquirir garantia de duració, posicionar-se de l'esperit humà en una forma no transitòria i tumultuosa, sinó pacífica i constant, ha d'assentar-se sobre aquesta Pedra, determinada i

batejada per Jesucrist Senyor Nostre, quan digué a Sant Pere: "Tu ets Pere i sobre aquesta Pedra jo edificaré la meua Església." *L'Església és el món sobrenaturalitzat* (lloc citat, p. 204).

Francament ho he de dir: rellegides aquestes pàgines que acabo de transcriure, el primer cant, encara que bell, em sembla dedicat a unes runes, tan honorables com es vulgui, però runes només; mentres que, el segon ens descriu un edifici de pedra viva, aprofitada en ell, però pulimentada i entrellaçada amb nous i més esplendents carreus, la bona pedra de l'antiga Ciutat, que Déu havia preparat per a la humanitat, mentre li'n bastia una de permanent.

R. VILADÀS, Prev.

Cooperativa Popular de Barcelona

Junta general semestral

Va reunir-se el diumenge al local de costum, amb regular assistència de socis, presidits pel President de la Junta Directiva, don Joan Grabulosa.

Complerts els requisits reglamentaris, varen llegir-se el Balanç del primer semestre de 1927 — que fou aprovat — i una ben feta Memòria del Secretari, don Manuel Rovira, que va merèixer el reglament de tota la concurrència.

Com ja deia fa alguns dies el *Butlletí de la C. P. B.* en publicar el Balanç, junt amb la invitació per aquesta Junta, aquest sembla una segona edició del Balanç anterior. Per tant donem per repetit ço que diguérem en donar-ne compte sis mesos endarrera.

Ara, després de felicitar la C. P. B. per aquest nou èxit que confirma la bona marxa empresa per aquesta gran entitat econòmico-social, ens permetrem dir-hi quelcom de la nostra part.

El Balanç és satisfactori, però si els socis de la Cooperativa complissin amb els seus deures societaris, el Balanç hauria estat molt millor. Està en les seves mans aconseguir-ho, i és molt lamentable, econòmicament i socialment parlant, que no vulguin respondre, molts d'ells, a ço que imposa el propi personal interès i l'interès general de la Cooperativa.

S'han de fer càrrec els socis alludits que en posar-se a la Cooperativa varen contraure un compromís econòmic, que pot ben bé qualificar-se de pacte comercial amb els seus consocis, en virtut del qual tots plegats vénen obligats a comprar a la Cooperativa ço que necessitin per al seu consum familiar. Qui no aconsegueix aquest pacte falta greument als seus companys, demés de perjudicar-se ell mateix personalment.

No oblidin que la Cooperativa és una gran família social-econòmica en la qual tots els membres són solidaris i, per tant, necessaris perquè reïxi i doni tots els fruits de què és capaç. I aquests fruits en una Cooperativa com cal són sempre ubèrrims.

Els desenrotllaments colossals, meravellosos, de les Cooperatives angleses, belgues, italianes — àdhuc les russes — no tenen més secret que el d'ésser veritables Cooperatives.

I ara un prec als catòlics barcelonins.

La Cooperativa Popular (catòlica) de Barcelona és l'única que hi ha amb aquest caràcter de catòlica. Demés d'estar oficialment sota el patronatge de Sant Josep, tots els seus socis són catòlics declarats i pràctics.

No fóra una vergonya que per manca dels catòlics barcelonins anés decandint-se la C. P. B. i acabés liquidant i desapareixent del camp catòlic barceloní?

Tan ben servits estem d'entitats socials d'aquesta mena que es pugui prescindir d'una tan ben arrelada i cada dia més ben servida com la C. P. B.?

Tan poc miren pels seus propis interessos econòmics, els alludits catòlics, que ni tan sols s'assabenten de l'existència d'una entitat catòlico-social com aquesta que tan positius profits reporta als seus socis?

CATALUNYA SOCIAL, que vetlla constantment pels interessos econòmico-socials dels catòlics barcelonins, aprofita amb gust aquesta ocasió per a invitar-los a reforçar les files de la C. P., on figuren els més modestos, però tal vegada els més forts dels nostres homes d'acció social.

S.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Una conversa a la platja

Abans de traspassar la llinda de la porta del temple parroquial, vaig aturar-me a contemplar una estona el mar que blavejava intensament sota el cel inundat de llum. Les ones en arribar a la platja teixien randes d'escuma. Les barques dels pescadors retornaven de la pesca amb les veles tivants i el sol posava damunt llur blancor una mica d'or.

En penetrar al temple no vaig veure sinó brillar dins la fosca les petites flames dels ciris. Portava en els ulls tanta de llum que el temple se'm va aparèixer embolcallat de tenebres. A poc a poc vaig anar destriant les imatges dels altars i els sants dels vells retaules.

Vaig veure que combregava molt devotament una donzella que el dia abans jo havia vist dansar d'una manera no gaire honesta en la sala del casino. Confesso sincerament que aquesta donzella no la tenia jo gaire ben conceptuada.

A la tarda la vaig veure asseguda a la platja, i com que ja me l'havia feta presentar, vaig aprofitar l'avinentesa per a conversar amb ella.

—Aquest matí —li vaig dir— m'ha edificat molt. L'he vista combregar molt recollidament.

—Cada dia combrego —em va respondre amb una gran naturalitat.

—Com és, doncs, que en la vida de societat no hi ha cap diferència entre vostè i les senyoretes que no coneixen el camí que mena al sagrari?

—Què vol que faci? No puc pas fer el contrari del que fan les altres.

—Així vostè es sotmet voluntàriament a les imposicions de la moda! No es pot negar que vostè estima Déu, i si l'estima, com és possible que es barregi amb aquelles que l'ofenen?

—Però creu vostè que m'haig de posar a predicar l'Evangeli dalt d'una cadira del casino?

—Naturalment que no. No ha de predicar l'Evangeli, però pot predicar amb el bon exemple. Les donzelles despreocupades no es donen vergonya de mostrar-se als ulls de la gent tal com són, i en canvi les que són bones s'avergonyeixen de posar de manifest llur fe i llur espiritualitat. Jo no demano pas, senyoreta, que es posin a dir el rosari en alta veu quan les altres donzelles ballin i que facin ostentació de llur religiositat, no; el que jo voldria és que tinguessin una mica més de valor i d'energia i que no es deixessin dominar per les donzelles frívols i irreflexives. Si féssim una tria de les donzelles que cada tarda acuden al casino, veuríem que les que no tenen seny són una petita minoria; però les que són bones, per covardia fan creure que tampoc en tenen. No seria preferible que en comptes d'acceptar a ulls clucs les imposicions ridícules de la moda, anessin a poc a poc exercint en la vida de societat la influència benefactora de la religió cristiana? Si quan una donzella es presenta al casino gairebé nua i balla desonestament, tinguessin el valor de fer-li el buit i de separar-se d'ella, veuria com es donaria compte de les incorreccions que comet.

—És un pecat riure i bromejar?

—No; una donzella pot riure i divertir-se honestament,

però no pot ofendre Déu pel temor que es riguin d'ella les frívols i les que no porten res a dintre. No li fa pena la senyoreta X.? No li dona la sensació d'una figura de guix: bella externament i buida per dintre? I la filla del senyor X., no és, per ventura, una nina de porcellana? No té altra preocupació que fer goig. Es pinta els cabells, el rostre, els llavis, els ulls. Si un dia es casa i el seu marit la veu sortint del bany no la coneixerà. Aquestes donzelles es creuen que tot els està bé perquè tenen el pare ric. Per diferenciar-se de les altres donzelles s'esforcen a ser ben despreocupades. Saben dir ximpleries en quatre o cinc llengües, però no saben parlar amb seny en cap d'elles. Es riuen de tothom i si passen pel costat d'algú que creuen inferior (ésser inferior, segons l'ideari d'aquestes donzelles, és no tenir béns de fortuna), el miren despectivament i no el saluden. Bromejaran amb un imbècil, si saben que ocupa una posició social brillant, però no admetran ni el diàleg amb aquells que no han sabut amuntegar riqueses.

—Veig que les coneix a fons.

—No cal ésser gaire psicòleg per estudiar l'ànima mesquina que porten dintre. Observant una figura de guix de seguida hom s'adona de la seva buidor. No creu, doncs, que seria altament beneficiós que les donzelles que tenen seny no es deixessin influenciar per les que no n'han tingut mai? El dia que no ens avergonyim d'ésser bones cristianes haurem donat un gran pas per la moralització dels costums. Per què vostè es banya amb vestits impropis d'una donzella bona i honesta? Perquè les que no tenen escrúpols de consciència imposen la moda i vostè té por de passar per cursi si no l'accepta. Si deixés de banda les preocupacions mundanes i no oblidés que és mil vegades preferible fer riure el món que no pas ofendre Déu, vostè es banyaria amb vestits honestos. Si vostè ho fes, donaria bon exemple, i les que són bones la imitarien. Per què vostè va tan escotada i no porta mànegues? Perquè té por de passar per beata. S'estimen més passar per lleugeres i despreocupades que no pas per filles obedients de l'Església. Volem estimar Jesucrist, però l'estimem d'amagat. Quan ens agenollem als peus del Sagrari, vestim honestament; i en arribar a casa ens treiem el vestit d'anar a l'església i ens posem les vestidures mundanes. És que Déu ens veu únicament quan estem al temple? No ens veu també quan passegem pels carrers i quan ballem al casino? Si ens veu, com podem enganyar-lo cobrint-nos el cos modestament quan acudim al temple? No seria just que Jesucrist ens anomenés sepultures blanques, o bé que ens digués hipòcrites com al fariseu que pregava amb veu alta?

La donzella que m'escoltava no va saber què respondre. Es va allunyar de mi caminant consirosament.

Potser les meves pobres paraules li varen esquinçar les tenebres que portava dintre.

MARIA BONSHOMS

PER TERRES DE FRANÇA

Notes de viatge

Una dita popular qualifica la nació espanyola com la mona de França, prenent peu del fet que tot el d'allí ho copiem.

Quelcom hi ha d'això, i per dissort nostra copiem el dolent, més el bo que es fa allí no té entre nosaltres imitadors.

Deixant, doncs, de banda el blasmar els vicis i els altres mals que anorreen la nació francesa, puix de res no serviria repetir el que s'ha dit de tantes maneres, volem fer avinent alguna virtut, mal sigui escadussera, que floreix encara en mig de la corrupció de costums que progressivament agreuja la vida civil francesa i que, a cada nou viatge que allí periòdicament fem, trobem motius de tristor i descoratjament en constatar els avenços que el mal fa, i molt especialment en la part de la moral i del decòrum ciutadà.

Al pas que corre la França cap a la degeneració dels vincles socials, de la família, de la religió i de la moralitat de costums, ben tost es convertirà en una nova Pentàpolis, si a hores d'ara ja no és així; nosaltres ens guardarem, però, d'afirmar-ho o negar-ho; els fets són prou eloqüents i a ells ens remetem.

Mes al costat de tot aqueixa immensa malura encara es troba, grat sia a Déu, caliu, i caliu sà, que pot abusar el foc, encara que l'onada de la impudícia, la bava del monstre de què ens parla Sant Joan en l'Apocalipsi, hagi ja tacat tants cossos, tantes ànimes i fins l'arrel de la soca de l'arbre de la família francesa.

No podem senyalar la palla en l'ull de la França, tenint la biga en el nostre país, i com que l'exemple del mal és prou encomanadís, també nosaltres estem tocats dels mateixos mals, sinó en tan alt grau com els francesos, anem pel camí de superar-los i tot.

Tant se val que fem protestes de catolicisme amb la boca, mentre el cor i l'ànima estan tacades per la bava de la mateixa impudícia que els francesos. Nosaltres volem encendre un llumí a Déu i un altre a Belial per a tenir-los els dos contents, i el que diem: convé estar bé amb tothom i fer bona cara als uns i als altres. Aquesta és la nostra manera ordinària de viure, el nostre tarannà i, més que tot, la manera més plaent d'obrar sense entrebancs i disgustos.

En canvi, els francesos, i en això no podem blasmar-los, són ço que representen fins a cert punt; s'ha de proclamar que la França és la nació missionera per excel·lència, que dona més apòstols a la Santa Seu i més llaor a l'Església de Déu, nodrint-la de sants i santes preadíssims.

Això sembla una paradoxa. Tantes n'hi ha al món, de paradoxes!

Suara mateix d'altra cosa no es parla, i ha estat una revelació saber-ho, que a les terres nòrdiques i polars, embolcallat de geleres perpètuas, floreix l'arbre esponerós del catolicisme, mercès a un clergue francès, fill d'un gendarme, qui ha passat la seva vida d'apòstol entre gents poc menys que salvatges,

i que ha evangelitzat tota una raça bastint una civilització, portant a aquelles espaventables terres, o, millor dit, geleres del nord del Canadà, la llum de la Religió, l'escalf de la fe.

L'avui bisbe del Pol Nord, com se l'anomena a Monsenyor Emile Prouard, té més de vuitanta anys, en fa seixanta que deixà el Seminari de Mans vestint l'hàbit blanc de l'Ordre dels Oblats del Cor de Maria i, malgrat els anys i les penalitats de tan llarga carrera apostòlica, ha tornat vers la regió polar a cuidar el seu ramat cristià. Quan començà en 1865 la tasca, en aquelles regions, escassament podien comptar-s'hi un centenar de cristians. Avui, però, són alguns centenars de milers, escampats i servits per clergues regulars i seculars, amb esglésies, escoles i tots els elements d'instrucció, assistència i cultura indispensables a la civilització catòlica.

A l'estació de Montpeller ens trobarem casualment amb un bisbe dels Pares Blancs missioners, qui anava tot sol, ja vell, però fort i resolt. Eren prop de les dotze de la nit i anàrem els dos peregrinant per la ciutat, cercant allotjament. Sortosament el trobarem i poguérem tenir un magnífic sojorn, quan, amb motiu de les festes, congressos i altres actes de l'Exposició d'Agricultura i annexos, Montpeller no podia engolir les gents que d'arreu venien a visitar el certamen, i havien de passar la nit a l'"Hotel de la Belle Étoile".

Ens ve a la memòria haver oït el nom del bisbe Grouard en el "bureau" de l'hotel, i molt em plauria poder-ho comprovar, després d'haver sabut l'aparició del magnífic llibre fa poc imprès intítulat: *Souvenir de mes soixante ans d'apostolat dans l'Athabaska-Mackenzie*. Ensem que aquest llibre del bisbe Grouard, un altre llibre ha sortit d'un altre estil, mes tractant del mateix país, degut a l'escriptor Rouquette (q. e. p. d.) que porta per nom *Dans le Grand Silence Blanc*.

De Montpeller parlàvem i no podem deixar sense esmentar quelcom que havem vist, oït i comprovat. Montpeller és com si diguéssim la ciutat universitària del Migdia de França. Una ciutat polida, magnífica per fora, agradosa, mes per dins... oh, per dins! Déu ens valgui!

Si la ciutat universitària que ací es projecta bastir es vol que tingui semblança amb la de Montpeller, no cal que copiem res de fora de casa, en particular de la nostra veïna França.

Començant pel professorat i terminant per l'escolariat, tot, salvant rares i honroses excepcions, està al mateix nivell.

La fama mundial que un temps tingué i que encara perdura, mercès al patriotisme francès, que amaga tant com pot els defectes i enlaira fins a l'infinit les seves virtuts, fa que encara servi un trosset d'aquells esponerosos temps de fama ben conquerida pels savis mestres que formaven les Facultats de la ciutat universitària de Montpeller.

Mes, a part d'això, la França colonitzadora i pro-

tectora envia els seus fills a Montpeller. Encara vint-i-cinc anys enrera tenia importància cultural arreu del món. Aquesta ha desaparegut. Pot ésser la disciplina escolar la causa? Pot ésser la relaxació dels costums públics i privats? Pot ésser la migradesa dels sous del Professorat i la penúria econòmica de l'Estat francès? Pot ésser la manca d'afició i d'encoratjament de la joventut francesa a les Facultats de Ciències, Lletres i Agrícoles? Qui sap! Nosaltres havem escoltat els punyents planys del Director de l'Escola Superior d'Agricultura de Montpeller en

doldre's de la deserció de la joventut, de l'estudi de les ciències, de la terra, de l'agricultura, de les colònies, de tot el que fos tenacitat, perseverança i esperit de sacrifici, i córrer adalerada vers la Banca, l'especulació, el joc, el vici, el plaer, per aprofitar els moments de la vida, ésser ric en poc temps i fruir mentre s'és jove la vida de platxeri i disbauxa!

Com se'ns gravaren en la nostra pensa les paraules del Director de l'Escola Superior d'Agricultura de Montpeller aplicables també a la nostra terra!

J. GUILERA VILLARREAL

Ignorància de la clerecia catòlica

En un país tan protestant com els Estats Units d'Amèrica del Nord s'ha reconegut la solvència científica que en assumptes sismològics mereixen els *jesuïtes*.

Resulta que per acord del Parlament, el servei sismològic en aquell país del "Water Bureau", passà al departament del "Coast and Geodesic Survey"; però, per no comptar sinó poques i indotades estacions, el cap del servei, doctor Heck, fou a sol·licitar la cooperació dels Pares de la Companyia de Jesús. Havien aquests unificat llurs treballs amb l'organització de la titulada "Associació Sismològica de Jesuïtes" que compta amb les següents estacions:

Washington, Universitat de Georgetown; Nova York, Universitat de Fordham; Sant Lluís, Universitat St. Louis; Chicago, Universitat de Loyola; Nova Orleans, Universitat de Loyola; Spokane, Universitat de Gonçaga; Santa Clara (Califòrnia), Universitat; Mobile, Col·legi de Sping Hill; Danver, Col·legi de Regis.

La gran apreciació amb què el govern i els membres del Comitè de Sismologia demostren als treballs de la Companyia de Jesús, pot inferir-se del següent informe:

"Vist que els Jesuïtes tenen estacions sismològiques en tot el món i sempre han pres part principal en el desenrotllament i progrés dels estudis sismològics, tenint al front de l'Associació formada per ells, un dels més preeminents sismòlegs dels Estats Units, Rnd. P. Macelwane, S. J.; molt es podrà esperar de la nova organització que els jesuïtes han donat a les seves estacions i de llur cooperació."

Mentre els ignorants de casa nostra tracten de retrògrads i retardataris als jesuïtes, fent en contra d'ells una guerra sistemàtica, les eminències mundials dels grans pobles on es tributa pleitesia al saber i a la ciència vertaders, els cerquen per a donar-los la direcció dels principals laboratoris i observatoris, que tants beneficis proporcionen a la humanitat en general.

Nosaltres, però, entre l'opinió dels nostres ignorants i les eminències mundials, ens decantarem sempre per l'opinió que ens donen els savis, encara que els nostres anticlericals diguin el contrari.

FILOMEL

Horari d'oficines

Les noves tendències d'harmonitzar les funcions del treball de manera que resultin poc carregoses, còmodes i àdhuc agradables en tot temps, a tots els elements a ell dedicats, em mouen a insistir en la modificació de l'horari en els escriptoris de comerç.

Les dues hores escasses que es donen als dependents per arreglar-se, anar a casa seva, posar-se frescos, dinar, fer migdiada, pendre cafè i retornar al despatx — al cor del dia i en la canícula — són tan evidentment escasses que ningú no s'ha atrevit a negar-m'ho, com tampoc m'ha negat ningú que aquesta angouxa de temps es tradueix en indisposicions del païdor, en dispèpsies, depauperacions i malalties, les conseqüències de les quals coneixen bé els metges que les tracten i... els enterramorts.

Ara que fóra tan fàcil de remeiar aquest mal, del qual tants d'anys venim queixant-nos i que tantes víctimes causa, tornem a proposar una modificació del dit horari, que ens sembla que no seria difícil de fer a gust i conveniència de tothom.

Suposat el fracàs definitiu del treball intensiu fa pocs anys proposat per una respectable minoria de dependents de comerç, cal veure quina combinació podria fer-se perquè, sense deixar d'atendre al públic els establiments o escriptoris, i de salvaguardar els interessos mercantils patronals, poguessin els abnegats dependents alludits fruir d'una hora més de temps al migdia, o, almenys, de 30 a 40 minuts més que ara.

El fet que moltes cases de comerç poderoses i ben governades estableixin durant els mesos de més calor un horari de treball semblant al del treball intensiu, ens anima a proposar que es faci general aquest horari i, a ser possible, obligatori.

Les cases mercantils a què ens referim, cada any més nombroses, obren ara els seus despatxos a les vuit del matí i els tanquen a les dues de la tarda. Són sis hores només, és veritat, però sis hores d'activitat ben aprofitada; sis hores ben completes que, segurament, valen més que les vuit hores del despatx ordinari en les altres temporades de l'any.

Hom es va fent vell predicant anualment aquesta reforma, però com si prediqués al desert. Algun company tal volta estranyarà aquesta inútil constància, però qui sàpiga que hom ja té un germà al cel víctima d'aquest maleït horari, no podrà pas estranyar-se'n.

UN DEGA D'ESCRITORI

LES GRANS FIGURES DEL CAMP SOCIAL CATÓLIC

Monsenyor Ketteler

III

Quan Ketteler va sentir la veu de Déu que el cridava, tenia trenta anys. En aquesta edat un hom té coratge per a realitzar les obres més heroiques d'una manera conscient i assenyada.

Quan Déu vol una ànima és endebades que alceu al seu entorn murs altíssims, perquè estendrà les ales per abandonar les coses moridores de la terra.

Devers l'any 1841 escrivia al seu germà aquestes paraules ben significatives: "L'abandonament del món és una operació que no es fa sense dolor".

Aquell mateix any Ketteler ingressava a la Universitat de Munic, després d'haver passat una curta temporada al seminari d'Eichstätt, que dirigia monsenyor de Reisach.

Quasi al mateix temps ingressà també a la dita Universitat el seu company Melchers, que com ell havia abandonat la carrera administrativa per fer-se sacerdot. Melchers, com ja és sabut, arribà a la dignitat de cardenal.

Ketteler va rebre en aquella Universitat una formació molt sòlida. Hi havia en aquells temps catequètics d'una gran solvència científica. Entre aquests excellien Goerres, que gaudia d'un gran prestigi, Höfler, Dollinger, Philipps, Rungseis, Möhler i Moy.

Ketteler va tenir l'avinentsa de relacionar-se amb les personalitats catòliques de Munic. Després d'haver acabat els seus estudis ingressà al seminari de Munster. No cal dir que exercia una gran superioritat damunt els seus companys, però mai no va humiliar ningú ni va cometre un acte que hom el pogués titllar de vanitós.

Poques setmanes abans d'ésser ordenat, va assistir a ben morir la seva mare, model de mares cristianes, que desitjava amb un goig inefable veure'l pujar a l'altar. Aquest contratemps va entristir la seva ànima, però el dolor el va fer fort per exercir la seva alta missió sacerdotal.

El bisbe de Magúncia de seguida es va adonar de les virtuts i dels mèrits de Ketteler i el va nomenar vicari de la ciutat de Beckum. En aquella petita parròquia hi havia dos joves sacerdots, amb els quals existiren de seguida vincles de gran amistat. Es pot dir que feien vida conventual. S'alçaven a les quatre del matí i feien en comunitat les oracions i la meditació. Ketteler fou l'amic de tothom. Conhortava els pobres, auxiliava sol·licitament els malalts, exhortava paternalment els penitents i més d'una vegada havia passat la nit al capçal del llit dels que sofrien i necessitaven els consols i els auxilis de la religió.

Ketteler observava aquesta vida heroica perquè feia vida interior. Moltes vegades la gent es cansa de fer bé perquè no està preparada espiritualment per a seguir la senda del sacrifici i del dolor. Per ésser apòstol el primer que cal és tenir l'ànima amurada de llum. Els que a dintre porten tenebres és endebades que s'esforcin a fer grans coses. L'home

esdevé heroic quan té l'ajuda de Déu. Quan el missioner prevarica és més feble que els infidels que es proposava catequitzar.

Al cap de dos anys fou traslladat a la parròquia de Hopsten. Allí també va posar de manifest les seves virtuts. Les seves prèdiques eren molt elogiades.

Era eloqüent, però senzill i planer. Hauria pogut humiliar els oients amb la seva vastíssima cultura, però ell no parlava perquè l'admiressin, sinó per salvar ànimes. No convertia la trona en un setial acadèmic, des d'on els oradors parlen fredament i sense posar foc sagrat en la paraula, sinó la càtedra des d'on són exhortats paternalment els fidels.

Passava llargues hores al confessional, car invitava als seus parroquians a fer confessió general dels seus pecats.

Estimava fonament els infants. Visitava amb molta freqüència l'escola del poble i parlava amb els infants amb una humilitat corpenedora. Cal visitar les escoles, deia, per ensenyar als infants les veritats eternes i perquè aprenguin a conèixer i estimar els sacerdots. Els infants l'estimaven molt.

Quantes vegades en visitar les cases dels pobres s'adonava que no podien ni satisfer les necessitats més ineludibles de la vida, i ell pagava generosament llurs deutes.

L'any 1847 hi hagué molta misèria a la parròquia de Hopsten. Els pobres camperols havien perdut les collites i es morien de fam. L'abat Ketteler no solament va repartir entre les famílies necessitades el seu patrimoni, sinó que va escriure als seus parents demanant que s'apiadessin d'ells i que no els deixessin morir.

No solament feia grans estralls la fam, sinó també les malalties infeccioses. Les febres tifoïdes s'estenien ràpidament. L'abat Ketteler era el consol dels malalts. Els pobres eren gairebé abandonats en el seu llit de dolor. Foren uns dies terribles i que posaren de manifest l'abnegació i l'heroisme del futur bisbe de Magúncia. Passava el dia visitant els malalts, enterrava els morts, i si no tenien ningú que els auxiliés, els feia el llit i es prestava a fer els serveis més heroics.

Malgrat la profunda humilitat de l'abat Ketteler, el seu gest heroic fou ràpidament conegut pels habitants de tota l'encontrada. Tothom lloava la seva abnegació. Fins els protestants li varen prodigar grans elogis, reconeixent que havia comès una acció heroica i fonament cristiana repartint la seva fortuna entre els pobres i auxiliant els malalts infectats.

Fou tan gran el seu prestigi que en les eleccions de la circumscripció de Tecklemburg, fou elegit quasi per unanimitat, tot i predominant en aquella circumscripció els elements protestants, membre del Parlament de Francfort. Heus ací un aspecte interessant de la vida de l'abat Ketteler.

El seu prestigi prenia més grans proporcions i començava de posar-se públicament de manifest els seus mèrits extraordinaris.

La mort de "Brand"

Ha finat En Cristòfor de Domènech, de pseudònim "Brand", socialista, escriptor a *Justícia Social*, de 48 anys. No consta en l'esquela mortuòria que rebés els sagraments. La família li ha fet, no obstant les seves idees, enterrament catòlic.

Aquesta mort, que no ha anat precedida de retracció ni, que se sàpiga, de senyals públics de penediment, fa tremolar i fa escriuixir. Diuen alguns amics que el coneixien, que era una ànima infantil, ingènua, i àdhuc una necrologia ha al·ludit a la bonesa franciscana del seu cor. Però aquest judici tan benèvol servat quedarà entre els vint o trenta amics seus i companys que el coneixien. Tots els altres i les generacions vinents no tindran per a conèixer i judicar aquest escriptor altra cosa que els seus escrits, i una vegada més s'acomplirà el precepte bíblic de conèixer l'home segons les obres així com per la fruita es coneix l'arbre. (Lluc VI, 43, 44; Mc. VII, 15 a 18; Mt. XII, 33 a 37.)

De l'any passat que teníem a un calaix un llibre que és i serà l'obra més característica d'aquest infortunat treballador de les lletres catalanes, el *Carnet d'un Heterodox*, aplec de part de les notes que amb el mateix títol publicava a la susdita fulla extremista. Volíem dedicar-hi una nota d'indignació i protesta, i vet aquí que la mort ens passa davant, i que el *judicium ultionis* s'és fet per al seu autor, molt abans que el nostre.

Però la mort deixa a voltes un rastre de tendresa que no és en aquest cas la sentència més justa. Les qualitats personals de l'interessat, una fonda cultura, un talent de magnitud, una presència correcta, una generositat de caràcter, poden haver cobert als ulls dels col·legues la malícia del pensament, i la nequícia de l'obra, però ja és prou trist que aquelles selectes condicions no li transcendissin en projectar la seva ànima en els fulls escrits. Podia ésser tan infant, o tan inconscient com volguessin, que un cop desaparegut ell, un cop esvaits els amics que el coneixien, restarà, — *scripta manent* — testimoni acusador, sobre el seu nom una indeleble memòria d'extraviat, anarquista i més, segons declaració pròpia, bàsicament immoral, i anticristià fins al moll dels ossos.

No és pas avui la primera vegada de parlar-ne. Ja un dia (1) haguérem d'avisar que no calien contactes amb el delicat i higiènic socialista a qui "per higiene mental repugna tot el que fa tuf de cristià i postures cristianes". I el *Carnet d'un Heterodox*, resum de les heterodòxies de la secció que amb aquest mateix títol passejava davant dels ulls dels joves dependents catalans que formaven la parròquia de *Justícia Social*, mereixia, reclamava, uns mots d'avís més enèrgic; els que posaré avui àdhuc mort sobre l'obra i l'autor, perquè estem davant d'un perill doble: primer, que amb detriment de la justícia passés En Cristòfor de Domènech, gairebé per un franciscà, als ulls dels qui la seva producció socialista ignoressin, i segon, que sigui glorificat pels socialistes de casa nostra, com a verb, senyera o símbol.

Un cor espremut per una mà i rajant sang, cobreix, significatiu emblema, el *Carnet d'un Hete-*

rodox. Aquest cor és el cor de l'autor i el puny que el martiritza inútilment i cruel, és també el puny propi. No pas l'esbojarrada joventut — en qual cas solament seria encara lícit insinuar la disculpa d'infantilitat, — sinó una maturitat amb tota la càrrega d'un seny responsable, han dibuixat i justificat aquell símbol d'un dolor, que és ai, dolor perdut. El cas d'En Cristòfor de Domènech és el d'un torturat horriblement pel seu propi escepticisme. Ell mateix s'ha definit com un solitari; i cap avenc tan pregon com els dintres d'un qui detesta la societat i el seu Sobirà autor. Cap soledat tan esgarrifosa, i el *Vae soli!* "ai del qui està sol!", sentència de l'Escriptura, defineix la follia de qui no sap ni vol trobar la companyia de Déu.

Com sempre passa en aquests casos tràgics, ningú no explica amb exactitud tanta com el propi subjecte el mal que el devora. Així, en un article de pura crítica literària, "*L'assumpció d'Hannele Matern*", el desembre passat, explicava ell la necessitat artística de la Tragèdia, amb termes que aturen les sangs, en comprendre quin íntim abisme delaten.

"Representar-se, projectar-se — i un mot estrany ara — *xerrar-se* al defora, és foragitar l'espaventable interior silenci (jo subratllo) *silenci glacial sense esperança de ressò* (id.): és tenir, en certa consoladora mesura, consciència de la pròpia personalitat i de les *pròpies mudes terribles idees* (id.)". I a seguit declara que la necessitat de representació llança els homes a totes les audàcies i tragèdies — "forma externa i sublimada (i torno a subratllar) *de la desvariejadora solitud de la nostra sola vida i la nostra sola sensibilitat*."

De què s'omple, doncs, una vida tan espaventosament isolada? "Per damunt de tot la vida és emoció" ell mateix seguidament confessa, i un esclat desfermat d'aquella confessió és el pòrtic del *Carnet*, on "*Brand s'explica*". Brand "flama i espasa" es presenta amb tot l'espetec del seu anarquisme integral. Buit de tot principi, de tota fe, blasfem de tot, rebel contra tot, "Brand és anti-tota cosa establerta", anti-social, i reclama sols aquella emoció contínua, per a omplir el gran neguit de la buidor. "Brand exigeix austeritat i alegria i netes accions i entusiasme i bella rapidesa, caigui el que caigui." Per acabar de treure les noses en aquest morbós, en aquest foll programa del viure pel viure, foragita tota causa de coerció objectiva, tota temença vinguda del cel, de l'infern o de la societat humana. "Brand és lluny de tota fe ploraire. Brand és a part de conxorxes amb fanàtics, i amb Déus o Diables i altres enemics disfressats de l'home." "Brand és el defensor de l'individu contra tota forma de societat de fins ara."

Rebutja més avall l'idealisme, en mots que fan saltar. El menysprea, i diu que la necessitat d'ideal és senyal de febles. "L'únic procediment per a idealitzar-se, l'únic, el de sempre, el que ja han emprat *cristians i budistes*" [subratllat meu; mercès de l'equiparança] "és per degeneració de l'animalitat", i que "només necessita idealitzar-se i tenir ideal, com d'un estímul o un reconstituent, el feble" (p. 11).

Ple l'autor de *fortitud*, de la folla, embriaga i

(1) CATALUNYA SOCIAL, n.º 170, 1 d'agost de 1924.

falsa fortitud nietzscheana, que no és sinó una illusió de dement, es sent més poderós que Déu i que el Diable, dels quals decreta i certifica la defunció. "Déu i el Diable no han fet mai tanta de llàstima a l'home — com aquella cèlebre tarda immòbil en què moriren. Són morts i ningú no se n'adona encara" (p. 21).

"—Jo sóc anarquista. —Jo més. —No pot ésser. —Sí, home. —Com? —Rient-me de vostra pobre anarquia de fins ara", bona només "per espantar l'ànima de conill d'uns quants burgesos; però en realitat, a la fi, dolçota mermelada d'absurds sentimentalismes *més o menys evangèlics*" (jo subratllo). Aquest diàleg, forma literària la més freqüent de Brand, que li permet reflectir, discutint-lo amb si mateix, el seu propi neguitós pensament, *xerrar-se* enfora, segons la seva frase a dalt citada, és la declaració de super-anarquia, a la qual també ens referiem. "Quina seria, doncs, la teva anarquia? — ell mateix es demana. És l'anarquia sensual. "Jo visc. I viure, el meu viure, la meua vida és més evident, més realitat actuant que totes les vostres exacteses lògiques [les doctrines de l'anarquisme vulgar]. — "Ni en l'anarquia mateixa es troba la salvació?" repren l'interlocutor, i l'autor contesta, amb una frase que és tot un programa: "*Si fóssim més sensuals, sí!*"

I aquesta anarquia sensual, o sensualisme anàrquic, revesteix de cap a cap l'obra d'aquest llastimós escriptor, que aquí es veu clar que no té res d'infant, sinó d'expert i documentat àdhuc en les més barroeres i nauseabundes manifestacions de la truculència del vici. "Que te'n sap de greu la meua perfecta alegria, lluny de totes vostres virtuts i de vostra moral!", diu un personatge que sembla encarnar l'esperit de l'autor mateix, el qual moments després diu a una concubina, i la ideologia de Brand reapareix ben clara: "viure és abans que totes les lleis i morals del món" (p. 93).

No és d'estranyar que amb aquesta apologia del viure per damunt de les lleis i de la moral, ens porti aquesta "minsa flameta indomenyable, inexhaurible, acerbament negadora, cremant en la llàntia de totes les rebellions" que és Brand, segons ell mateix es defineix (p. 128), a la més horrida de les revoltes contra llei i moral i contra — ja no parlem de Déu — contra la societat i la natura: a una espaventosa i canallesca quasi-apologia... de l'incest!, la pàgina més abominable que jo hagi llegit mai (pp. 179 a 181). Abominable i tot, gens no dissona de les doctrines i sistema... diguem-ne social del seu autor, qui a la p. 173 s'entreté a pensar i somiar "en aquella societat, impossible si tu vols, que ha de venir encara". i que "té un nom quasi religiós! — El Reialme de l'individu i de l'esplèndida Injustícia".

Tractant així a les filles: la natura, la moral, la societat humana, ja es comprèn que no ha de plànyer al Pare. Nega i insulta a Déu com a Creador, i sols concedeix que l'ésser "igual als Déus que existiran potser més tard" és "el projecte-aspiració més profunda i transcendental de l'home" ensenyant aquí el complement evolucionista de la seva integral heterodòxia, ço que en altre lloc li inspira un esbós de l'espectacle de la formació evolucionista dels primers éssers humans, començant per la dona: "*Era bèstia llavors la dona sota l'esguard vegetal i amorf d'una espècie de cosa com Déu*" (p. 113). D'una d'aques-

tes bèsties "*esplèndidament brutes*, ben colrades del sol, calloses les mans que no sabien on posar, *ni bellum d'intel·ligència en la faç*" nasqué — ja explica com — el primer home. I aparegué llavors — perdonem-me, lectors, l'esgarrifosa reproducció — una altra gran bèstia poderosa: "*la bèstia Totpoderosa*" (p. 115), contra la qual es rebellà el primer home, i la qual, "*covarda i miserable*" (p. 116), condemnà el primer home a no ésser immortal i a ésser infantat amb dolor.

I havent blasfemat del Pare, blasfema del Fill, i el renega per sempre. Una de les fulles del carnet és dedicada a *La dita de l'home conegut*, i alludeix a Crist. Copio textualment les primeres ratlles — no tenint força per a reproduir les últimes:

"Aquell home conegut diuen que va dir:

— Mon reialme no és d'aquest món. (I ara el que ve jo ho subratllo).

Si el seu reialme no era d'aquest món nostre — qui el féu ficar allà on no el demanaven?" (p. 168).

En Cristòfor de Domènech i Vilanova, autor de tot això que hem traslladat, morí, el 10 del corrent, sense que sapiguem que s'hagi retractat ni penedit, malgrat haver tingut una malaltia llarga de molts mesos. Diu una nota biogràfica, creient fer-li un favor, que "el llibre *Carnet d'un heterodox*, recull dels treballs apareguts al setmanari *Justícia Social*, llibre vessant d'humanisme, li donà una gran popularitat". Les seves peroracions de les quals hem fet un curtíssim florilegi, havent omès que el llenguatge d'aquest ateneïsta i filòsof (*L'oci del filòsof* és el títol d'altre llibre seu en curs d'estampació) no es dona de menys d'emprar sovint, i en les escenes eròtiques molt més, un lèxic el més obscè i groller, fent ús d'expressions les més cíniques i denigrants que hem vist mai sobre paper imprès, i certament que la nostra llengua i literatura ben poc li han d'estar agraïdes.

La predicació de Brand al poble, als obrers, als joves dependents que era el públic més preferent de la fulla socialista on dissertava, fa certament pensar en aquella dura i tremenda sentència de Jesús que Sant Lluç (XVII, 1), Sant Marc (IX, 42) i Sant Mateu (XVIII, 6) testifiquen: "I el qui escandalitzi un d'aquests petits que creuen en mi, més li val que li pengin una mola d'ase al coll i el capbussin al pèlag de la mar". Així com també pronuncià "aquell home conegut" altra gravíssima sentència: "I tot el qui dirà paraula contra el Fill de l'home, li serà perdonat, però al qui haurà blasfemat contra l'Esperit Sant no li serà perdonat", segons Sant Lluç (XII, 10), i Sant Marc (III, 28) amb Sant Mateu (XII, 31) afegeixen que no serà perdonada la blasfèmia contra l'Esperit Sant ni en aquest segle ni en l'altre.

No hem d'ésser nosaltres els qui condemnem en definitiva a Cristòfor de Domènech, perquè Déu és el seu jutge i ja està judicat a hores d'ara, i qui sap si la Divina Misericòrdia, en sos arcans insondables ha tocat el cor del moridor en els instants postrers i li ha revelat, amb la veritat eterna, l'horror de la seva culpa, i un pensament secret, de sincera contrició final, li hagi encara obtingut el perdó i l'eterna salut. Déu ho faci; millor dit, Déu ho hagi fet.

Però en tant com humanament ens pot ésser coneguda l'obra d'aquest que a si mateix s'anomenava, i no pas per riure, *heterodox*, no podem fer altra

cosa que condemnar-la, i cridant, perquè la gent no s'hi confongui. Sigui quina sigui la destinació eterna de l'ànima de *Brand*, l'obra que resta, representació la més autèntica de la seva personalitat, i mitjançant la qual serà En Cristòfor de Domènech conegut i judicat per les generacions futures, no mereix altre judici que l'execració més vehement.

La família d'En Cristòfor de Domènech, a deduir

per l'esquela mortuòria, ha volgut que almenys fos enterrat com a cristià i catòlic. Però si no li és indiferent que *Brand* sigui ara i per sempre més atacat i rebutjat per anticatòlic i anticristià, és obligació de consciència dels seus familiars, recollir el *Carnet d'un heterodox* i lliurar els exemplars a les flames.

R. RUCABADO

L'home davant l'Estat.-Del Codi Social de Malines

Una de les tares que en la ideologia ens ha portat la post-guerra ha estat aquesta del nacionalisme en el sentit estatal: és a dir, del predomini de les finalitats col·lectives damunt les finalitats individuals, i el consegüent anorreament de la personalitat individual, completament devorada per la personalitat de l'Estat.

Es indubtable que el ciutadà té el deure de sacrificar-se pel seu país; que té el deure de contribuir a les finalitats col·lectives. I així ha estat segellat amb sang i perfectament reconegut pels milers i milers d'homes que ofrenaren llur vida en els camps de batalla a l'ideal de pàtria; i així ha estat reconegut pels milers de ciutadans que, en la post-guerra, han portat a cap sacrificis econòmics immensos, realment inversemblants, amb el fi de salvar la pàtria i l'Estat respecte de la crisi profunda en què la bèl·lica aventura mundial els deixà.

La conseqüència de tot això ha estat el creixement de l'esperit col·lectiu i la depressió consegüent de l'esperit individual; l'enlairament a altures insospitades de tot ço que a la persona col·lectiva fa referència, i el decandiment de la personalitat individual. El soldat desconegut, que morí per la pàtria, com el ciutadà desconegut que ha sacrificat la seva prosperitat econòmica per la pàtria, han esdevingut símbols ben significatius de la concepció ideològica actual. No és el mèrit de tal o tal altre ciutadà, no és el valor de tal o tal altre soldat el que ha estat enlaira; així la personalitat individual hauria triomfat. Ha estat el valor d'un soldat qualsevol, del soldat (genèricament parlant), el sacrifici del ciutadà (genèricament parlant), el que ha triomfat en la post-guerra.

Es clar que no tenim res a objectar al sacrifici del soldat ni a l'heroisme obscur del ciutadà en l'altar de la pàtria. Sants i saludables són, en realitat. Però, no és cert que l'exageració en aquest principi ens pot portar al desconeixement de la veritable finalitat de l'home i a una veritable inversió de valors? No és veritat que aquest anorreament de l'individu, portat a l'exageració, pot fer trontollar la doctrina catòlica segons la qual l'home ha estat criat per accomplir la finalitat individual de la seva justificació darrera?

Precisament fou el Cristianisme el que infantà en el món aquesta deu de responsabilitats individuals, aquest món propi de la consciència de cadascú. La ideologia del sacrifici de l'home davant l'Estat era ja pròpia de tot poble anticristià. I calgué que Jesucrist ens redimís perquè la personalitat individual re-

cobrés de nou els seus furs. I solament llavors fou quan l'home deixà d'ésser esclau, i més tard servent de la gleba, i més tard servent d'un Estat o d'un Cèsar en nom d'aquell.

* * *

Doncs bé; l'Església, vigilant sempre per evitar tota desviació de doctrina, ha hagut de donar el crit d'alerta en aquests darrers temps davant el perill que l'home, individualment considerat, restés anorreat un cop més als peus dels interessos i de les finalitats col·lectives. I tot recomanant l'interès patri, la necessitat del sacrifici pel poble respectiu, ha hagut d'assenyalar els perills de la concepció feixista de l'Estat, i ha hagut de llançar el seu raig calcinant contra aquesta heretgia moderna de l'"Action Française". I una i altra concepció, què són sinó una subversió de valors en el que diu referència als fins de l'home i als fins de la col·lectivitat?

Suara, encara, el Papa no en té prou d'aquests crits d'alarma; i ja s'anuncia una Encíclica pel Nadal d'aquest any en la qual el Vaticà, amb aquella llum indefectible, amb aquella serenor de guardador del dipòsit sagrat de la doctrina de veritat, assenyalarà les confusions produïdes en aquest punt essencial de la concepció de la vida social i individual, i altre cop desbrossarà el camí veritable de les destinacions finals.

Per aquesta raó ens ha impressionat de manera favorable aquest Projecte de Codi Social que la Unió Internacional d'Estudis de Malines, de la qual suara hem parlat en aquestes pàgines, acaba de donar al món. Comença per una Introducció sobre *L'Home i l'Estat* en la qual es diu categòricament el següent, que volem copiar íntegrament perquè, donada la seva importància, arribi a coneixement dels lectors:

"I. És l'home i cada home, creat a imatge i semblança de Déu, qui és immortal, i no pas la societat. És l'home i cada home que Déu ha estimat i que Jesucrist ha recuperat.

Reconèixer que l'home té una personalitat, una fi individual, no és pas això l'individualisme.

Aquesta erròria tendència, sota el pretext de desenrotllament individual, a afanar l'home de tota dependència.

2. No és pas veritat que l'individu es basti a ell mateix. Per precioses que siguin les seves facultats, no pot, sense la societat, en la qual és cridat a viure, ni conservar la seva existència, ni assolir la perfecció de l'esperit i del cos.

3. Si l'individualisme exagera els drets de l'in-

dividu, altres sistemes, pel contrari, han exagerat els de la col·lectivitat. Mentre l'individualisme deïfica l'individu el socialisme deïfica l'Estat, el sociologisme positivista deïfica la societat.

A igual distància de tals excessos, el pensador cristià sosté amb força els dos caps de la cadena, ço és, l'eminent dignitat de la persona humana i la necessitat de la societat per al seu expansionisme integral.

4. En l'ordre jurídic, l'individualisme es tradueix per un subjectivisme radical que atribueix a la persona humana una autonomia absoluta, i als drets individuals una valor incondicionada.

Les constitucions del segle XIX més d'una vegada han caigut en aquest excés.

5. Recíprocament, el sociologisme positivista es tradueix, en l'ordre jurídic, per un objectiu radical. Hom pretén que la societat és una realitat superior i anterior als seus membres, i per tant aquests no tenen altres drets que aquells l'exercici dels quals és menat per la solidaritat social. Semblant objectivisme acaba per desconèixer la persona de l'home, i per negar els drets que es deriven de la naturalesa humana. Fa de la societat el fi, i de l'home un mitjà.

Ben al contrari, l'home té un destí personal, i per tant la societat és per a ell el mitjà necessari que l'ajuda a assolir al seu propi fi. Els seus drets es deriven de la naturalesa. Però sofreixen, per part de la societat, certes limitacions que imposa la vida en comú. Per exemple, és un dret individual el treballar, però aquest dret ha de subjectar-se a una reglamentació del treball per a tal professió, tal lloc geogràfic."

No és veritat que aquestes paraules resulten d'una actualitat extraordinària?

Fa pocs dies que en aquestes mateixes pàgines recordàvem com la tasca de la Primera Unió Internacional d'Estudis, de Friburg, havia aportat considerable material científic que sens dubte el Sant Pare Lleó XIII aprofità per a l'encíclica *Rerum novarum*. Qui ens diu que aquest Codi Social de la Segona Internacional d'Estudis, de Malines, no pot servir d'admirable antecedent i recapitulació de matèries per l'Encíclica nadalenca que el Sant Pare Pius XI anuncia sobre aquest assumpte i que el món espera ja amb fretura?

JOSEP M. GICH

Campanya urgent que no es fa

No és hora encara?

Fa uns quants dies, en un diari castellà que surt a Barcelona (no pas per cert recomanable), s'inseria un article, en el qual deia el seu autor algunes coses encertades; altres, no tant. Sota l'epígraf *Pedagogia* retreia una anècdota personal que palesava la ineficàcia de l'ensenyament en castellà als nostres infants i, censurant aquest cas particular com "un hecho que clama al cielo", proclamava la necessitat de l'ensenyament en la llengua materna, tot demanant als acadèmics catalans que curessin de gestionar que això últim fos una realitat.

Si d'un fet merament literari diu l'articulista que clama al cel, quin catòlic hi haurà que negui que bé hi clama molt més el fet d'ensenyar el Catecisme en castellà als infants catalans, contra tota llei natural i divina? Bé en palpem les tristíssimes conseqüències els que hi tractem cada dia, constatant amb fonda pena que de fet no saben Catecisme ni en castellà ni en català. I tot i essent antic el mal i no pas desconegut, què fem els catòlics per a remeiar-lo? És que pot dubtar-se que seria respectat el nostre dret si tots unànimement el defensàvem? Tal volta podem en consciència tolerar aital greuge i *esperar hora més oportuna* (?) a donar fe de vida? La vida és activitat i nosaltres massa sovint ja ens acontentem de fer obra negativa: campanyes contra el joc, contra la pornografia, etc. No n'hi ha prou d'això; convé a més a més construir. I en tota la nostra actuació catòlica cal que tinguem present aquella gravíssima sentència que ens recordava el doctor Torras i Bages des del llindar de l'Eternitat: "Jesucrist no vingué al món a fer intellectuals, sinó homes pràcticament virtuoses". I mal pot esperar-se la pràctica de la virtut dels qui desconeixen el Catecisme,

ço que és igual que desconèixer el Crist en frase de Sant Jeroni referint-se a la Sagrada Escriptura. Ni aquesta ni el dogma catòlic podrà mai ésser capítol a bastament per la majoria dels nostres infants que reben l'escassa educació religiosa que se'ls peix a l'escola en llengua per ells ni de bon tros assimilada.

Recordeu la següent clàusula d'entre el molt que ens deixà escrit sobre aquesta matèria aquell gran bisbe, i que fóra convenient divulgar en pro d'aquesta santa campanya: "No és Déu un Senyor de fora casa, un personatge estranger, per la qual cosa a l'infant català, si voleu fer-li perfectament capir la idea del Ser Etern i de son Fill Unigènit, Jesucrist, si voleu acostar aquell esperit infantil a l'Esperit infinit i entaular entre els dos una vera i afectuosa relació, *parleu-li de Déu en llengua catalana*" (*Ob. Comp.*, vol. IV, pàg. 45). I més avall: "Completar l'edificació de l'home moral i religiós en llengua estrangera, és edificar fora de fonament, dificultar la consolidació de la naturalesa i de la gràcia, és fer una obra flaca i de poca durada" (*Ibid.*, pàg. 46). I què se'n pot esperar de tota l'educació enciclopèdica que es dona avui als nostres escolars si és mancada de base i sòlid fonament? Fins arriba a dir que cap resultat pràctic no es treuria de l'actual esplot esponent de la cultura catalana si hom descu-rava el conreu sobrenatural de l'esperit dels nostres infants, negligint d'aconseguir llur educació religiosa i moral en la llengua materna.

No podrien els nostres escriptors d'arreu de Catalunya empendre aqueixa croada i, deixondint l'ensopiment de les calors estivals, no reposar fins a obtenir del Govern que, en obrir el nou curs escolar, els mestres de minyons i les mestresses de Catalunya vinguin obligats o, almenys, tinguin la llibertat d'ensenyar el Catecisme en català?

Déu faci i Madona Santa Maria que ma pobra veu no es perdi en el buit de la indiferència corgeladora que ens envolta.

B. M., prev

Llibres

Historia de las Doctrinas Económicas, desde los fisiócratas hasta nuestros días. — Versión española de C. Martínez Peñalver, por Carlos Gide y Carlos Rist, de la Facultad de Derecho de la Universidad de París. — Biblioteca Sociológica de Autores españoles y extranjeros. — Editorial Reus, Sociedad Anónima. — Madrid. — Preciados, 1 y 6. 1927.

Aquesta obra és la versió espanyola de la publicació francesa apareguda en 1920, la importància de la qual és ben d'assenyalar per la seva vàlua intrínseca, malgrat en una pura ortodòxia siguin de remarcar les tendències més diriem acristianes que anticristianes dels seus autors. No voldríem, però, que se'ns fes retret d'aquesta afirmació per aquells qui creuen que en aquesta mena d'estudis s'ha de prescindir de tota subjectiva apreciació, tenint en compte que la naturalesa de la matèria no té cap lligam estricte amb la pura filosofia. I és que aquesta opinió és veritablement errònia, car per molt que es vulgui deslligar el món dels fets del de les idees, resulta que sempre guardaran uns i altres la mateixa relació de causalitat que guarden la causa i el seu efecte.

Gide i Rist, eminents professors de la Facultat de Dret de la Universitat de París, han compost aquesta obra de cara a llurs pròpies ideologies i d'aquí resulta un mosaic d'afirmacions llur obra, que nosaltres deuríem combatre d'una a una. Això no obstant, que als nostres ulls queda com una gran tara i defecte, no ens priva de reconèixer la vàlua intrínseca de l'obra com a document d'estudi molt interessant de les doctrines econòmiques.

Troblem a faltar per a la versió espanyola una sucinta nota, àdhuc només fos índex biogràfic i bibliogràfic dels nostres principals economistes. És molt lògic i natural que els professors de la Universitat de París de cara als seus deixebles francesos no s'hagin preocupat gota ni gens d'il·lustrar-los de les nostres particularitats nacionals, tant més si es té en compte que veritables fundadors de doctrines econòmiques no els posseïm amb autòctona personalitat. Però el traductor, que tan, bella tasca s'ha imposat de vertir a la llengua de Cervantes l'obra que bibliografiem, podia suplir amb personal competència aquesta tasca.

En els finals del segle XVII arrenquen l'exposició de llur obra els autors, si bé reconeixent que els orígens de la ciència econòmica es remunten molt més lluny. Però el gran corrent del pensament econòmic, el que es coneix amb el nom de les grans escoles, començant per les dues grans doctrines del socialisme i de l'individualisme, no han tingut veritablement llur naixement fins al passat segle XIX. No obstant, recorden els autors que per a suplir aquest defecte, existeixen les obres d'Espinas i Souchon pel que al període de l'antiguitat fa referència, les de Dubois i Rambaud en quant fa referència

al període medieval i nombroses obres estrangeres com les d'Ashley, Ingram, Hector Denis, Brants i Cossa.

El pla d'aquest llibre és el següent:

Primera època — que comprèn els finals del segle XVIII i començos del XIX. — En aquest període s'estudien els fundadors de l'Economia Política Clàssica. — En primer lloc, els fisiòcrates Adam Smith, Joan Bta. Say. Després els qui han vingut a pertorbar amb els seus inquietants pronòstics la grandiosa visió de l'ordre natural: Malthus i Ricardo.

Segona època. — Primera meitat del segle XIX. — Els adversaris. — Tots els que han discutit i en certa forma esmicolat els principis que varen plantejar els seus predecessors i que els autors agrupen en cinc capítols, entorn de Sismondi, de Saint-Simon, dels socialistes associacionistes, de Proudhon i de List.

Tercera època. — Mitjans del segle XIX. — El predominí de l'escola liberal. — Ella és la que s'imposa després d'haver resistit heroicament tots els atacs, no sense, però, fer algunes concessions. Les seves grans lleis troben en la mateixa època la seva fórmula definitiva, bé que sota dos aspectes completament diferents. A Anglaterra en els Principis de Stuart Mill, a França en les Harmonies de Bastiat.

Quarta època. — Veus aquí que arriben els dissidents a suscitar cismes en quatre direccions. — En el mètode són els de l'Escola Històrica: en la política social, són els del Socialisme d'Estat. En el concepte científic, amb el Marxisme i en la inspiració moral: el Cristianisme Social.

La cinquena època — que comprèn els finals del segle XIX i principis del XX, les Doctrines recents, en les quals tornem a trobar les doctrines ja conegudes, però transfigurades, o desfigurades, com es vulgui, en nous motllos.

Les doctrines hedonistes i les de la renda, que no són sinó una espècie de revisió de les doctrines clàssiques — el solidarisme que estén un pont entre l'individualisme i el socialisme i, en últim terme, l'anarquisme que no és sinó un liberalisme exasperat.

Per als autors passa inadvertit aquest gran retorn de post-guerra de les doctrines econòmiques d'inspiració moral que ells diuen i que és el propulsor d'aquest gran moviment social cristià que té les seves arrels en la concepció canònica de les doctrines econòmiques, i el seu propulsor en el famós Lleó XIII, Papa d'inoblidable memòria per al món social, tant almenys digne d'estudi com ho pugui ésser humanament la figura de Carles Marx.

Pretendre, coneguda la ideologia dels autors, una altra composició del llibre fóra demanar peres a l'om. No és possible per a ells. No obstant, en fer la bibliografia des d'un setmanari catòlic volem maldar aquesta idea, per tal que a ningú no passi desapercibuda.

És una obra d'un alt interès científic, fetes les salvetats alludides.

FRANCESC MANICH ILLA

El que passa

ESPANYA ENDINS

El viatge triomfal que ha fet el President del Ministeri, segons oportunament anunciarem, ha culminat a Santander amb un gran Consell de Ministres extraordinari, que ha donat lloc a emplenar moltes columnes de la premsa d'informació. No ha estat un Consell polític, com sol dir-se, si bé hi ha moltes maneres de fer política.

En tots els discursos En Primo de Rivera ha anat tocant els seus temes predilectes, mostrant-se fortament satisfet dels èxits de la seva política obtinguts arreu.

Els optimismes presidencials acaben per encomanar-se, de manera que ara creiem no solament en l'èxit de les conferències sobre Tànger (ara, cabalment, suspeses), sinó en l'èxit de la Assemblea consultiva, el nomenament de la qual s'acosta a passes gegantines.

En ço que estem un xic pessimistes — després de llegir la informació del Foment del Treball Nacional, que està molt ben feta, per cert, sobre el monopoli del petroli, — és respecte dels beneficis que En Primo de Rivera creu que aquest monopoli reportarà a Espanya.

Però té tan bona sombra el Marquès d'Estella en política, que no dubtem pas que el nostre pessimisme s'esvairà quan el monopoli sigui un fet i en toquem les conseqüències que ell profetitza amb tant d'aplom.

Altrament, s'ha firmat amb Portugal el pacte dels Salts del Duero que, demés de la importància econòmica que entranya, ja que es tracta de l'aprofitament d'uns 550,000 cavalls de força, és un bon pas en pro de la bona política ibèrica preconitzada pels estadistes cabdals dels pobles germans que integren la històrica Península.

ESPANYA ENFORA

A Portugal acaba d'ocórrer un altre conat de revolució, però paradoxal, de sentit monàrquic, ocasionada per les vacil·lacions i renunciaments del President de la República, senyor Carmona, que no acaba de complaure bé a les dretes, a les quals deu el càrrec. Afortunadament ha estat una funció política de opereta. Quatre espetecs de revòlver al despatx del President i un parell de deportacions *navo-terrestres*. Total, zero.

A Irlanda hi ha hagut de veritat una revolta política, promoguda pel famós De Valera, qui a la fi ha deixat les vies protestatàries violentes per a entrar de cop i volta en les vies legals, pacífiques, evitant així a la seva torturada pàtria una situació anormal i angoixosa. Ara la política irlandesa es consolidarà i pendrà un caire de cosa definitiva, encara que interiorment sigui tan inestable com suposa la votació d'un vot de censura al govern, que l'ha guanyat per un sol vot de majoria.

La premsa mundial segueix comentant encara el fracàs de la Conferència de Ginebra sobre el desarmament naval. Itàlia i França es feliciten ara de no haver-hi pres part. El Japó queda àrbitre de la situació naval, car allí on es decanti amb el pes enorme i valuós de la seva flota de guerra, allí es decantarà la victòria. Es clar que ningú parla de guerra entre germans de raça, com seria la dels Estats Units amb la Gran Bretanya, però tothom la tem si aquesta tivantor de relacions i la competència de construccions navals s'extrema. Per als anglesos la supremacia mundial en els mars és qüestió de vida o mort, mes per als ianquis superar-la no és més que qüestió d'orgull. En cas de lluita, la força moral dels pobles apoiaria tota Anglaterra. De moment és l'única potència que pot servir l'equilibri en la política internacional.

Stresseman acaba de veure coronada la seva obra política — salvadora d'Alemanya i conservadora de la pau, — en les festes dites de la Constitució de Weimar. Moralment ha obtingut un triomf total. S'ho mereix. Per cert que en la magna sessió celebrada en el Reichstag, presidida pel venerable Hindenburg, el cap dels populars, Von Kardorff, ha declarat, amb assentiment general, que "cap poder humà no podrà impedir la unió d'Austria a Alemanya".

Quan aquesta profecia es compleixi, hom veurà també complerts els fatídics vaticinis a què donà lloc el tristament famós Tractat de Versalles, que, en lloc de portar la pau definitiva al món, perpetuarà la guerra sorda i rencorosa, preludi obligat de la que tothom tem i espera en un futur no molt llunyà.

O aquest tractat s'humanitza i es fa equitatiu, amb amplitud de mires i esperit verament cristià, o la pròxima generació sofrirà catàstrofes no imaginades per ningú fins ara. Cal escoltar la veu dels pobles, partits, esmicolats i atropellats pel dit tractat. Cal escoltar els batecs més profunds i sincers de l'ànima germànica.

I cal veure com el món que es diu civilitzat comporta la cínica i sagnant persecució mexicana.

Noticiari

Espanya

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per impositcions d'estalvi 4.364.264 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi 4.043.159 pessetes. Resulta, doncs, una diferència de 321.105 pessetes a favor de les impositcions. En la mateixa setmana s'obriren 618 llibretes noves.

—El Comitè que organitza el tercer Congrés Internacional del Treball, que tindrà lloc a Roma el mes de setembre vinent, invita les cases editorials, els autors especialitzats en aquestes matèries i les entitats consemblants a trametre llurs obres a l'Exposició bibliogràfica que s'organitza allí, amb la plena seguretat que, després, els seran retornades degudament aconduïdes.

—El Marquès d'Urquijo ha dipositat tres milions de pessetes per a portar a cap el projecte de la fundació de l'Institut Professional obrer de Bilbao, confiat als Pares Salesians.

D'això se'n diu saber ésser ric!

—A Jaén s'ha constituït una comissió tècnica per a estudiar el problema de les roturacions arbitràries de terres de la Serra del Segura, a fi i efecte de lliberar-la d'una total expoliació, però sense arruïnar els que de bona fe han comès roturacions d'aquesta mena. Si a tot Espanya es fes altre tant...

—Com a conseqüència de les instàncies dirigides al ministeri del Treball pel Sindicat d'Obrers Flequers "La Aurora", de Barcelona, sollicitant l'anul·lació d'un pacte celebrat entre el Sindicat professional d'industrialers flequers i el Sindicat lliure professional d'Obrers flequers per a la regulació del descans nocturn, de reial ordre es disposa que es declari nul el pacte de referència i que tant l'horari de descans normal en la indústria flequera de Barcelona, com el nombre d'obersers empleats per excepció en diumenge, dintre dels límits que determinà el Reglament del 7 de desembre de 1926, i els torns en el descans setmanal dels indicats obrers, haurà d'ésser determinat per l'acord de la majoria dels patrons i obrers de la indústria afiliats a les diverses associacions professionals del ram, que es trobin legalment constituïdes a Barcelona, o en defecte de tals acords, per la Delegació local del Consell del Treball, conforme al disposat en la R. O. del 31 d'octubre de 1924 i en l'article 55 del Reglament del 17 de desembre de 1926.

—La Unió de Dames Espanyoles ha redactat una Circular, de la qual recollim els següents extrems:

"Existeixen a Espanya Centres d'esbarjo i de cultura femenina neutres, que signifiquen oberts a totes les creences i per tant que admeten a tot el que hi va aportant la seva quota, i li faciliten tota mena de lectures, des de l'Alcorà fins al "Ripalda". En aquests centres, sota la disfressa d'obres culturals, econòmiques, benèfiques i socials, es cultiven els treballs demoledors contra la societat i la família catòlica.

La major part de les senyores associades a aquests centres, i àdhuc algunes de les que formen les Jun-

tes directives, ignoren que pel fet d'estar afiliades a una obra internacional origen de la seva, estan directament governades pels primers enemics de Nostre Senyor Jesucrist, actius perseguidors de l'Església atòlica.

Després d'haver demanat i obtingut per aquest escrit l'aprovació eclesiàstica, que ha atorgat el Bisbe de Madrid-Alcalà, supliquem a vostè, com a fervent catòlic que és, que es doni de baixa, si pertany a algun centre neutre no autoritzat per l'Església Catòlica; que no contribueixi directament ni indirectament al seu sosteniment i que treballi amb zel per la Glòria de Déu perquè no es fundin a Espanya nous centres semblants als que combatem i clausurin els existents".

—Les Joventuts Catòliques de la regió d'Astúries, reunides a Gijón, han celebrat les festes de la seva Federació amb actes lluidíssims, alguns dels quals es dignà presidir el venerable Prelat de Oviedo.

—Per a facilitar la parcel·lació i adjudicació de les terres que compra per a ser distribuïdes entre els pagesos el Sindicat Catòlic Agrícola de Villargordo (Jaén), el Govern concedeix préstecs al 5 per 100 d'interès.

—A Sevilla s'ha rebut amb molta satisfacció la nova que el quart Congrés Internacional de Ciutats reunit a Berna ha resolt que el congrés següent se celebri a la capital andalusa.

—El consell de Patronat de l'Institut Nacional de Previsió s'ha declarat completament satisfet de la brillant i positiva intervenció de l'actuariat espanyol en el Congrés Internacional d'Actuaris celebrat a Londres. L'èxit és degut en bona part al nostre il·lustre amic i col·laborador senyor Maluquer.

Estranger

Segons una estadística russa respecte als crims de mort perpetrats pels bolxevistes, fins ara, demés de la família imperial, han assassinat 31 bisbes; 1.560 sacerdots; 34.585 mestres, metges i magistrats; 16.367 estudiants; 79.900 funcionaris públics; 65.890 aristòcrates; 36.340 oficials; 196.000 obrers; 258.000 soldats i marins i 890.000 pagesos.

Sobre aquesta mar de sang prou pot bogar bé la nau del bolxevisme, però encara necessita més sang...

—Per consolidar i assegurar 500 anys més de vida a la catedral de Sant Pau, de Londres, han començat amb força activitat unes obres verament gegantesques, les despeses mensuals de les quals importen unes deu mil lliures esterlines. Els tècnics diuen que les obres duraran uns dos anys llargs. Posem-n'hi quatre.

Tant se val que la facin nova!

—La comissió soviètica d'instrucció pública, horroritzada de l'immens nombre de nois abandonats que pertot arreu pullulen (a conseqüència de la política social-religiosa del govern de Moscú), exposa la tràgica situació en què es troben i demana la cooperació de tothom per remeiar-la.

Però, de debò es creu la comissió dita — culpable com aquell govern herodià d'aquest horrible fet — amb dret de demanar aquesta cooperació?

Ben a les mans té el remei el govern que ha causat el mal...

OBRES DE
J. Civera i Sormani

Sota els ulls clars de Madona Pobresa
(novel·la franciscana) **Preu: 4 ptes.**

Les abelles del jardí de la Reina i altres contes
Preu: 4 ptes.

Diccionari Català-Castellà i Castellà-Català
Preu: 14 Ptes.

GRAMÁTICA CATALANA (edició popular)
Preu: 0'75 Ptes.

EL FLAGELL DE LA BLASFEMIA **Preu: 0'50 Ptes.**
TERRA I CEL **Preu: 2 Ptes.**

D'IMMINENT PUBLICACIÓ

LLEÓ XIII I LA QÜESTIÓ SOCIAL
(Col·lecció Sant Jordi)

HISTORIA DE LA MUSICA (4 volums)
(Col·lecció Popular Barcino)

EN PREPARACIÓ

L'HEROISME DELS HUMILS (novel·la)
Les meves amigues les roses (novel·la)

LA BIBLIA

DE
MONTSERRAT

Aquesta traducció dels textos originals de la Bíblia amb el corresponent comentari, constarà de 23 volums de més de 300 planes en gran format. Únicament es ven per subscripció a tota la sèrie de volums. El preu de cada volum relligat és de 30 ptes. El pagament s'efectuarà a l'entrega de cada volum.

Demaneu prospectes especials al R. Pare Administrador de les Publicacions.

MONESTIR DE MONTSERRAT (BARCELONA)

El Bon Pastor

REVISTA MINISTERIAL DE LA CLERECIA

Número solt; 1 pta.

Un any, 10 ptes.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
«FOMENT DE PIETAT CATALANA»
EDITORIAL Balmes, S. A. Duran i Bas, 11
BARCELONA

VIDA CRISTIANA

Revista litúrgica publicada per
l'Associació d'Eclesiàstics
i Amics de l'Art Litúrgic

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

Administració: Llibreria Casulleras.
Clarís, 15. — Barcelona.

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Companyia Transatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RÀPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 Expedicions a l'any.
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 Expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
14 Expedicions a l'any.
LINEA: Mediterrani-Cuba-Mèxic-Nova Orleans
14 Expedicions a l'any.
" Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 Expedicions a l'any.
" Mediterrani a Fernando Pó
12 Expedicions a l'any.
" a Filipines
3 Expedicions a l'any.

Servei tipus Gran Hotel-T. S. F.-Radio-
telefonía - Orquestra - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8

NO POT MANCAR EN CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24
BARCELONA

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provença, 151.